

Elokuvatuottajan tarkistuslista

Jatkuvan parantamisen ja kehittymisen menetelmä

Miika Soininen

OPINNÄYTETYÖ
Joulukuu 2022

Media-alan tutkinto-ohjelma
Tuotanto

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Media-alan tutkinto-ohjelma
Tuotanto

SOININEN, MIIKA:
Elokuvatuottajan tarkistuslista
Jatkuvan parantamisen ja kehittymisen menetelmä

Opinnäytetyö 34 sivua, joista liitteitä 3 sivua
Joulukuu 2022

Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda elokuva-alan tuottajille käytännöllinen menetelmä, joka hyödyntää jatkuvan parantamisen periaatteita ja toisaalta huomioi ihmisen luontaisen taipumuksen unohtaa opittuja tietoja ja taitoja (unohtamiskäyrä). Tällä pyritään siihen, että henkilö kehittyisi elokuvatuottajana mahdollisimman paljon ja pitkäjänteisellä tavalla.

Jatkuvan parantamisen periaatteet ovat olleet työelämässä erityisen kiinnostuksen kohteena jo useita vuosia. Lean ja erilaiset oppimisen kehät ovat jo pidemmän aikaa esiintyneet suomalaisessa keskustelussa ja kirjallisuudessa. Jatkovaa parantamista tavoitellessa ei olla kuitenkaan välttämättä otettu huomioon lainalaisuuksia, joissa ihminen voi pitkäjänteisesti kehittää toimintaansa.

Opinnäytetyö on kvalitatiivinen tutkimus, jossa hyödynnetään lyhytelokuvan "Rawan tarina" tuotannon yhteydessä kerättyä tutkimusmateriaalia. Tämän lisäksi opinnäytetyö hyödyntää kirjallisuutta ja tutkimuksia jatkuvasta parantamisesta ja unohtamiskäyrästä.

Valmistunut menetelmä on tarkistuslista, johon kerätään kehityshavaintoja omasta toiminnasta PDSA-kehityssyöpyrän mukaisten vaiheiden kautta (suunnittele, tee, opi, vakiinnuta). Kehityshavainnot kirjataan tarkistuslistaan, jotta jokainen havainto tosiasiallisesti hyödyttäisi tulevia projekteja ja näin pystyttäisiin välttämään unohtamiskäyrän vaikutus. Tarkistuslistalla pyritään luomaan kumulatiivinen vaikutus, jossa jokainen projektista tehty havainto kasvattaa aina täysimääräisesti tulevien projektien laatua.

Asiasanat: jatkuva parantaminen, unohtamiskäyrä, PDSA -kehityssyöpyrä, lean, tarkistuslista

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Media
Production

SOININEN, MIIKA:
Movie Producer's Checklist
Continuous Improvement and Development Model

Bachelor's thesis 34 pages, appendices 3 pages
December 2022

Aim of the thesis was to create a practical model for movie producers, which uses the principles of continuous improvement and on the other hand, considers human natural tendency to forget knowledge and skills (forgetting curve). The goal is that a person could develop themselves as a producer as much as possible and in a long-term way.

Continuous improvement has been an object of special interest in working life for many years. "Lean" and different kinds of learning circles have appeared in Finnish discussion and literature for a long time. However, when reaching for continuous improvement, there hasn't necessarily been consideration of laws where one can develop their work in a long-term way.

The thesis is a qualitative study, which uses research material collected from the production of the short film "Rawa's story". The thesis also uses literature and investigations regarding continuous improvement and forgetting curve.

The finished model is a checklist, in which the aim is to collect improvement ideas of one's own actions with using PDSA cycle (plan, do, study, act). Improvement ideas are written in the checklist so that each idea would truly benefit future projects. This way the effect of the forgetting curve can be avoided. The aim of the checklist is to create a cumulative effect in which each improvement idea appeared in a project would fully improve the quality of future projects.

Key words: continuous improvement, forgetting curve, PDSA cycle, lean, checklist

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	JATKUVA PARANTAMINEN	7
2.1	PDSA-kehityssykli	7
2.2	Lean	9
3	UNOHTAMISKÄYRÄ.....	11
4	ELOKUVATUOTTAJAN TARKISTUSLISTA	15
4.1	Suunnittele (plan)	16
4.2	Tee ja opi! (do & study)	16
4.3	Vakiinnuta (act).....	17
4.4	Havaintonostoja.....	18
4.5	Linkki Elokuvatuottajan tarkistuslistaan	21
5	POHDINTA	24
5.1	Elokuvatuottajan unohtamiskäyrä	24
5.2	Jatkuva parantaminen kompleksisessa maailmassa	26
5.3	Elokuvatuottajan tarkistuslista -menetelmän reflektointi	27
	LÄHTEET	29
	LIITTEET	32
	Liite 1. Kuvakaappauksia Elokuvatuottajan tarkistuslistasta.....	32

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön tavoite on rakentaa menetelmä elokuvan ja audiovisuaalisen alan tuottajille, joka huomioi jatkuvan parantamisen periaatteet ja toisaalta ihmisen luontaisen taipumuksen unohtaa opittuja tietoja ja taitoja (*unohtamiskäyrä*). Menetelmää on rakennettu ja testattu medianomiopintojeni lopputyölyhytelokuvan ”Orjanainen – Rawan tarina” avulla, jossa toimin tuottajan roolissa. Jatkovaa parantamista ja sen periaatteita avataan siihen liittyvän kirjallisuuden avulla ja unohtamiskäyrään liittyvää ilmiötä käsitellään niin ikään kirjallisuuden ja tutkimusaineiston valossa.

Rawan tarina -lyhytelokuva on tositapahtumiin perustuva lyhytelokuva pakkoavioliittoon joutuneesta Rawa-nimisestä naisesta, joka löytää rohkeuden yrittää pakenemista, kun hänelle syntyy lapsi vaikean tilanteen keskelle. Lyhytelokuvan vastaavana tuottajana toimi Tampereen ammattikorkeakoulu (TAMK).

Jatkuvalla parantamisella ja kehittyemisellä on viime aikoina ollut erityistä yleistä kiinnostusta. Suomenkielisessä kirjallisuudessa asiasanat kuten ”työssä oppiminen”, ”lean”, ”jatkuva oppiminen” ja erilaiset oppimisen kehät ovat olleet vahvasti pinnalla jo vuosia. (ks. esim. Grönfors 2010; Torkkola 2015; Petersson ym. 2018; Kallonen & Kuhmonen 2021)

Jatkuva parantaminen voi tuoda erilaisia miellelyhtymiä. Joillakin jatkuva parantaminen tai kehittyminen voi luoda negatiivisia konnotaatioita. Kehittymistä on saatettu viedä työelämässä suuntaan, jossa on annettu päämääriä, mutta ei välineitä näiden päämäärien saavuttamiseksi.

Toisaalta jatkuva parantaminen voi synnyttää myös positiivisia miellelyhtymiä. Pyritään parantamaan työhyvinvointia, opitaan kehittymään yhä paremmaksi työssään, opitaan tekemään pienemmällä työpanoksella enemmän – ylipäättään opitaan tekemään asioita yhä paremmin, levollisemmin, laadukkaammin ja tehokkaammin.

Opinnäytetyön tavoite on lisätä ymmärrystä av-alan tuottajille siitä, miten omassa työssään voi kehittyä siten, että henkilö kykenee säilyttämään kehityskohteet osana pitkäjänteistä toimintaansa. Tätä tavoitellaan hyödyntämällä jatkuvan parantamisen periaatteita ja huomioimalla unohtamiskäyrään liittyvät unohtamisen lainalaisuudet.

Opinnäytetyö ei ensisijaisesti ota kantaa siihen, minkälainen on suunta, johon av-alan tuottajan pitäisi kehittyä. Vaikka tästä on olemassa paljon hyviä näkökulmia, opinnäytetyö keskittyy nimenomaan kehittymisen prosessiin ja pyrkii luomaan konkreettisen ja hyödynnettävän menetelmän tämän prosessin tueksi. Toisin sanoen opinnäytetyö ei kerro, minkälainen tuottajan pitäisi olla; vaan pyrkii tutkimaan sitä, miten uusia tietoja ja taitoja voidaan oppia mahdollisimman nopeasti ja soveltaa tehokkaasti omaan toimintaan.

Koska jatkuvaan parantamiseen liittyvässä kirjallisuudessa ja keskustelussa ei olla juuri otettu kantaa siihen, miten unohtamiskäyrä vaikuttaa jatkuvan parantamisen käytännölliseen tavoitteluun, pyritään opinnäytetyössä tutkimaan tätä näkökulmaa.

Opinnäytetyö on kvalitatiivinen tutkimus, jossa hyödynnetään Rawan tarinan tuotannon yhteydessä kerättyä tutkimusmateriaalia. Lisäksi hyödynnetään kirjallisuutta ja tutkimuksia jatkuvasta parantamisesta ja unohtamiskäyrästä.

Opinnäytetyön lopputuotteena on henkilökohtainen tuottajana kehittymisen menetelmä, jota on testattu Rawan tarina -lyhytelokuvan tuotantoprosessissa. Menetelmä kantaa opinnäytetyössä nimeä ”Elokuvatuottajan tarkistuslista”, joskin opinnäytetyön luettavuuden takia siihen viitataan pääasiassa lyhyemmällä nimellä ”Tuottajan tarkistuslista”.

2 JATKUVA PARANTAMINEN

Jatkuva parantaminen (*engl. "continuous improvement"*) on toimintaa, jossa pyritään kehittämään työn prosesseja ja lopputuotteen laatua jatkuvassa oppimisen kehässä (Herranen 2020, 17–19; Bellows & Baker 2019). Suomalaisessa kirjallisuudessa ja keskustelussa käsitteen ”jatkuva parantaminen” liepeillä ovat myös esimerkiksi käsitteet jatkuva kehitys, jatkuva oppiminen ja jatkuva kehittäminen (Herranen 2020, 17; Kallonen & Kuhmonen 2021; Opetus- ja Kulttuuriministeriö n.d.; Heikkinen & Sivonen 2021). Vaikka käsitteille voidaan löytää nyanssieroja, niille yhteistä on kuitenkin havaintojen perusteella toteutettu jatkuvan oppimisen ja kehityksen tavoittelu.

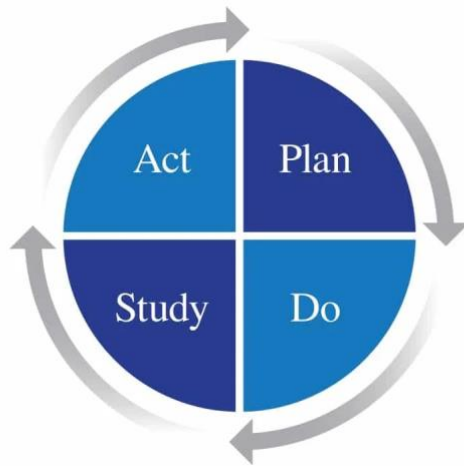
2.1 PDSA-kehityssykli

Jatkuvan parantamisen ajattelu alkoi tulla tunnetuksi 1950-luvulla erityisesti professori Edwards Demingin opetusten ja ajatusten kautta (Moen & Norman 2010; Deming 1952, 9). Viimeisimmän mallinsa jatkuvasta parantamisesta hän muotoili vuonna 1993. Tämä malli tunnetaan nimellä PDSA-kehityssympyrä. PDSA tulee sanoista: plan, do, study, act. (suom. *suunnittele, tee, opi, vakiinnuta*). (Moen & Norman 2010; Deming 1993, 135; Heikkinen & Sivonen 2021.)

Tutkijat ovat arvioineet, että Deming oli yksi niistä, jotka toivat tieteellisen ajattelun 1950-luvun teollisuuteen (Moen & Norman 2010; Torkkola 2015, 40). Teollisuus on pohjautunut toki alun perinkin tieteen löydöille, mutta ajatuksella viitataan todennäköisesti siihen, että kokeellinen havainnoiminen ja sen perusteella tehtävien muutosten tekeminen tuli vasta 1950-luvulla selkeämmin osaksi teollisten yritysten johtamiskulttuuria. Demingin luoma kehityssympyrä on sittemmin otettu myös muilla aloilla käyttöön, kuten tieto ja -asiantuntijatyössä (ks. esim. Torkkola 2015; Otala 2018; Sarala & Sarala 2010).

Vielä PDSA -kehityssympyrääkin tunnetumpi lienee PDCA (plan, do, *check*, act). Tässä opinnäytetyössä käytetään tunnetumman mallin sijaan kuitenkin PDSA -

mallia, sillä study-sanan voidaan ajatella korostavan paremmin vastaanotetun tiedon äärellä pysähtymistä ja sen analysoimista kuin ”check” (Torkkola 2015, 40), jonka voi helposti ymmärtää vain tavoitteiden saavuttamisen mekaanisena tarkistamisena. (Heikkinen & Sivonen 2021)

Kuva 1: PDSA -kehityssyöpyrää (lähde: [The W. Edwards Deming Institute](https://www.edwardsdeming.com/))

Demingin muotoilema kehityssyöpyrää pohjautuu kokeellisen tieteen perussäännöille tehdä hypoteesi, testata hypoteesia käytännössä, kerätä havaintoja testista – ja lopuksi todeta, pitikö hypoteesi paikkansa vai ei, tai vaihtoehtoisesti muuttaa hypoteesia ja aloittaa testi alusta. (Sarala & Sarala 2010, 101) Tällaisten kokeiden tarkoituksena jatkuvassa parantamisessa on luoda lopulta induktiivisella päättelyllä yleistettäviä lainalaisuuksia. (Torkkola 2015, 40)

Induktiivinen päättely tarkoittaa sitä, että tehdään yksittäisiä havaintoja ja yleistetään havainnot kaikkia tulevia samankaltaisia tilanteita koskevaksi (Peda.net n.d.). Jatkuvassa parantamisessa pyritään siis löytämään jokin havainto työhön ja sen prosesseihin liittyen, jonka jälkeen päätellään induktion kautta, että kyseisen havainnon mukaisella tavalla asiat voivat tapahtua jatkossakin. Löydettyä lainalaisuutta pyritään sitten hyödyntämään toiminnan kehittämisessä.

PDSA-kehityssyklin vaihteita käydään esimerkein läpi luvussa 4.

2.2 Lean

Merkittävä jatkuvaan parantamiseen liittyvä käsite on myös Japanin autoteollisuuden keskellä kehittynyt lean ja siihen liittyvä kaizen, joka tarkoittaa niin ikään jatkuvaa parantamista. (Lean Enterprise Institute n.d.)

Lean-sana lanseerattiin vuonna 1990 julkaistussa kirjassa *"The Machine that Changed the World"* (Womack ym. 1990, 4). Kirjassa vertailtiin maailmanlaajuisesti autoalan yrityksiä ja huomattiin, että Toyota pystyi tuottamaan muihin yrityksiin verrattuna korkeampaa laatua, mutta silti nopeammin ja halvemmin. Lean tarkoittaa suomeksi "laihaa" tai "nojautumista" (Hurme ym. 2007). Käsitteellä pyrittiin kuvaamaan, kuinka Toyotan työtavalla vaikutti pystyvän tekemään enemmän, mutta pienemmällä määrällä resursseja. (Womack ym. 2007.)

Leanin keskiössä on ajatus niin kutsutun "hukan" poistamisesta: eli kaikkien niiden prosessien korjaamisesta, jotka vähentävät työn tuottavuutta (Petersson ym. 2018, 151). Leanissa tuottavuuden parantaminen ei perustukaan työtahdin kasvattamiseen, vaan hukan poistamiseen sen eri muodoissa (Kouri 2009, 10).

Leanin lähtökohtana onkin mahdollisimman suuren arvon tuottaminen mahdollisimman pienellä työmäärällä (Määttä & Määttä 2021, 14). Hukkiin poistamiseen käytetään lean-ajattelussa kaizenia eli jatkuvaa parantamista. Kaizenissa tyypillistä on ajattelu siitä, että mikään ei ole täydellistä, ja että kaikkea tekemistä voidaan parantaa. (Liker & Convis 2012, 31.)

Tyypillisesti leanissa pyritään työn prosesseissa eroon seitsemästä eri hukan muodosta, joita ovat: odottelu, tarpeeton kuljettaminen, ylikäsittely, tarpeettomat varastot, tarpeeton liike, virheelliset tuotteet ja ylituotanto. Länsimaissa on lisätty myös kahdeksas hukan muoto, joka on osaamisen tai luovuuden käyttämättä jättäminen. Hukan poistamisella tähdätään siihen, että toiminta olisi

lopulta täydellistä – vaikka tätä ei koskaan konkreettisesti saavutettaisikaan. (Petersson ym. 2018, 151–152.)

Bellows ja Baker (2019) huomauttavat, että työn prosesseista löytyvien ongelmien poistaminen ei kuitenkaan välttämättä itsessään tuo haluttua lopputulosta, jos suunta ei alun alkaenkaan ole oikea. Alun perin huonosti suunniteltu lopputuote ei automaattisesti korjaannu hyvillä prosesseilla. Toisin sanoen, pelkästään sujuvat prosessit eivät muuta lopputuotetta erilaiseksi kuin mitä se on suunniteltu olevan.

Leanissa onkin keskiössä käsite arvosta (*engl. value*). Toiminta jaetaan leanissa arvoa tuottavaan ja arvoa tuottamattomaan toimintaan eli hukkaan. Hukkaa poistetaan ja tekemistä sujuvoitetaan, koska pyritään olemaan tekemättä sellaista työtä, joka ei lisää arvoa asiakkaalle. Leanissa ei siis nähdä hyvänä tehdä ”turhaa työtä”, joka ei vie kohti tärkeintä lopputulosta: asiakkaalle luotua arvoa. (Lean Enterprise Institute n.d.)

Arvoa tuottava toiminta voidaan määritellä myös siten, mitkä toiminnot luovat arvoa vaikkapa tuotteelle tai työntekijälle (Petersson ym. 2018, 32, 22). Esimerkiksi tuotteelle arvoa voi luoda vaikkapa laatu, ja näin ollen leanin mukaan kaikki sellaiset toiminnot, jotka eivät lisää tuotteen laatua pitää korjata tai poistaa.

Koivuniemi (2020, 87) kokoaa leanin periaatteet osuvasti:

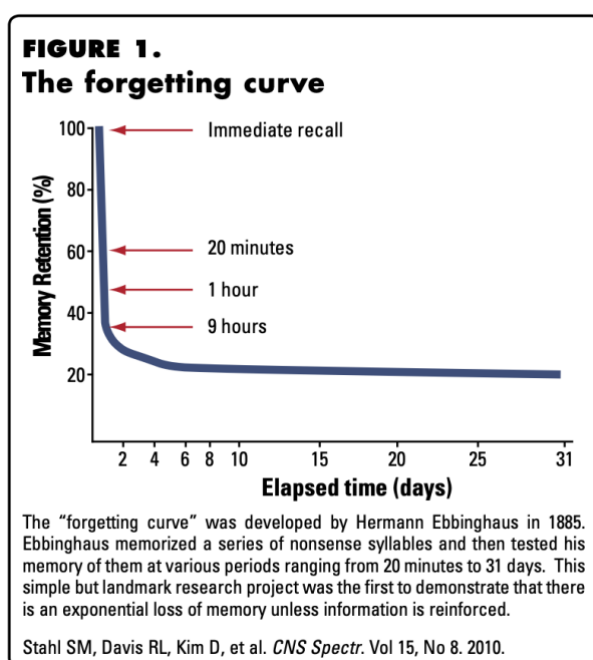
”Keskeinen tavoite leanissa on toiminnan järkevöittäminen. Järkevöittämisen avulla mikä tahansa toiminta voidaan saada sujuvaksi poistamalla turha työ ja tekeminen, vakioimalla toimintamallit ja sitoutumalla jatkuvaan parantamiseen.”

3 UNOHTAMISKÄYRÄ

Kun tuottaja pyrkii kehittämään omaa toimintaansa jatkuvasti parantaen, kuten leanin periaatteiden mukaisesti tai PDSA-kehitysympyrän avulla, hän saattaa huomata käytännöllisen haasteen siinä, miten säilyttää kehityskohteet osana pitkäjänteistä toimintaa.

Jatkovaa parantamista työelämässä saatetaan toteuttaa sillä oletuksella, että kaikki toiminnan parannukset ja kehitykset säilyvät automaattisesti osana pitkäjänteistä toimintaa. Todellisuudessa kehityskohteilla on kuitenkin taipumus ennemminkin kadota pitkäjänteisestä toiminnasta, kuin säilyä osana sitä.

Jo vuonna 1885 ensimmäinen systemaattinen muistitutkija Hermann Ebbinghaus esitti tutkimustuloksia, joiden mukaan ihminen unohtaa hyvin nopeasti suuren osan oppimastaan, jos tietoihin ei palata myöhemmin (Ebbinghaus ym. 1987, 76; Kalakoski 2007, 139–141). Ebbinghausin tutkimuksen mukaan opitun tiedon unohtuminen on ensimmäisten minuuttien, tuntien ja päivien aikana hyvin nopeaa, mutta hidastuu merkittävästi tämän jälkeen. Tätä eksponentiaalisella nopeudella tapahtuvaa unohtamista on alettu kutsua unohtamiskäyräksi.

Kuva 2: Ebbinghausin unohtamiskäyrä (kuvakaappaus: CNS Spectr 2010, vol 15)

Ihmisen muistin tutkimiseen omistautunut tutkija Alan Baddeleyn mukaan Ebbinghausin tutkimus loi perustavanlaatuisen pohjan kaikille myöhemmille tutkimuksille oppimisen prosessiin liittyen. (Baddeley ym. 2020, 114–115) Ebbinghausiin viitataan yhtenä tärkeimmistä pioneereista muistamisen tutkimisessa. (Encyclopedia of the History of Psychological Theories 2012, 389–390)

Myöhemmät tutkimukset ovat sittemmin yhä vahvistaneet Ebbinghausin teoriaa: ihmisen muisti kadottaa tietoja eksponentiaalisella nopeudella, jos tietoihin ei palata myöhemmin.

Vastaavanlainen unohtamiskäyrä on löydetty esimerkiksi Harry P. Bahrickin tutkimuksessa (1984), jossa tutkittiin espanjan kielen opiskelijoiden kielitaidon unohtumista ajan kuluessa. Tutkimuksessa tutkittiin 733 opiskelijaa 1–50 vuotta opintojen päättymisen jälkeen. Tutkimus osoittaa, että kyky muistaa oppimateriaalia laskee hyvin nopeasti ensimmäisten kolmen vuoden aikana, jonka jälkeen unohtaminen alkoi vähitellen hidastua. (Bahrick 1984, 1, 10)

Ebbinghausin alkuperäisessä unohtamiskäyrässä ja Bahrickin löytämässä unohtamiskäyrässä on kuitenkin myös eroja. Vaikka molemmissa unohtamiskäyrissä unohtaminen on alussa laaja-alaisinta ja hidastuu sitten tämän jälkeen, Bahrickin tutkimuksessa unohtamiskäyrä vaikuttaa hitaammin. Ebbinghausin tutkimuksessa juuri opitusta informaatiosta on muistissa vuorokauden jälkeen enää 44 %, kun taas Bahrickin tutkimuksessa opitusta on vuoden jälkeen muistissa noin 70 % (Ebbinghaus ym. 1987, 76; Bahrick 1984, 10).

Toisaalta tämä ei kuitenkaan muodosta ristiriitaa Ebbinghausin teorian ja Bahrickin tutkimuksen välille. Hitaampi unohtuminen voidaan ajatella johtuvan siitä, että Bahrickin tutkimuksessa espanjan kielelle oli altistuttu pidemmällä aikavälillä, kun taas Ebbinghausin unohtamiskäyrä kuvaa sitä, kuinka nopeasti tieto katoaa mielestä, kun sen oppii yhdessä hetkessä (ks. Bahrick 1984, 2, 25; Ebbinghaus ym. 1987, 65).

Toisin sanoen pidemmällä aikavälillä opitusta tiedosta kyetään myös säilyttämään muistissa enemmän ja pidempään. Tämä tiedon siirtyminen muistissa pitkäaikaisesti tarkasteltavaksi voi Bahrickin mukaan tapahtua kahdella tavalla. Osa tiedosta säilyy jo ensimmäisten uudelleenoppimiskertojen avulla, ja toinen osa tiedoista säilyy, jos opittua kerrataan selvästi pidemmällä aikavälillä. (Bahrick 1984, 25–26; ks. myös Bahrick ym. 2013, 83.)

Samanaikaisesti on todettava, että Bahrickin tutkimuksessa unohtamiskäyrän vaikutus on joka tapauksessa mittava: opituista tiedoista oli jäljellä kolmen vuoden jälkeen enää 30–60 % riippuen siitä, mitä espanjan kielen osa-alueita tutkittiin (Bahrick, H. 1984, 10).

Eksponentiaalinen unohtamiskäyrä on löydetty myös tutkittaessa episodista muistia eli tapahtumamuistia (Crovitz, H. & Schiffman, H. 1974). Unohtaminen vaikuttaisi siis toimivan melko samalla tavoin riippumatta siitä, minkälaisesta muistamisen osa-alueesta on kyse.

Myös arkikokemus vahvistaa ajatuksen siitä, että ihminen unohtaa asioita, kun aikaa kuluu. Itselleni oli kuitenkin intuitiivisella tasolla vaikea käsittää, että unohtaminen on niin nopeaa ja laajamittaista kuin unohtamiskäyrä osoittaa. Tuottajan tarkistuslista -menetelmää testatessani havaitsin kuitenkin, että monet kehitysideani olisivat jääneet kokonaan unohtamiskäyrän jalkoihin, jos en olisi merkinnyt kehityskohteita itselleni ylös. Tuottajan tarkistuslista -menetelmän rakentamista ja testausta käsitellään tarkemmin luvussa 4.

Ihmisen kyky ymmärtää unohtamisensa laajamittaisuus liittyyne siihen, että ihmisen unohtamat asiat jäävät välttämättä hänen havainnointikykynsä ulkopuolelle. Ihminen ei siis pysty objektiivisesti arvioimaan omaa kykyään unohtaa, sillä ihminen kykenee arvioimaan vain niitä asioita, jotka hän muistaa tai saa palautettua mieleensä.

Unohtaminen ei ole kuitenkaan aivojen toiminnan näkökulmasta ainoastaan epäsuotuisa ominaisuus. On itse asiassa ihmisen hyvinvoinnin ja toiminnallisuuden kannalta myös erittäin hyvä asia, että aivot eivät muista aivan kaikkea. (Baddeley ym. 2020, 537.) Jatkovaa parantamista tavoitellessa tämä

tuo kuitenkin vastaan haasteen, joka on hyvä huomioida. Jos henkilö ei ymmärrä muistin toimintamekanismeja, hän saattaa toimia tavalla, joka ei luo edellytyksiä tehokkaalle kehittymiselle.

Jos kehityskohteet unohtuvat pian tai hiipuvat vähitellen, tuottajan työssä kehittyminen ei ole niin tehokasta. Jos taas kaikki kehityskohteet pystytään muistamaan ja hyödyntämään pitkällä aikajänteellä, niiden kumulatiivinen vaikutus on huomattavasti suurempi. Kumulatiivisuus tarkoittaa tässä tapauksessa sitä, että pienetkin kehitysaskeleet pystyvät yhdessä luomaan suuren vaikutuksen toimintaan. Sillä vaikka yksi kehitystoimenpide ei tuottaisikaan suurta muutosta, monen pienen kehityskohteen yhteenlaskettu vaikutusvoima on jo huomattavasti suurempi.

Kun tuotin Rawan tarina -lyhytelokuvaa ja keräsin prosessin aikana vastaan tulleita havaintoja ja kehitysideoita itselleni ylös, aloin kokemuksen tasolla vahvistua siinä ajatuksessa, että unohtamiskäyrä vaikuttaa vahvasti myös työhöni av-alan tuottajana. Palasin projektin aikana yhä uudelleen keräämiini havaintoihin Elokuvatuottajan tarkistuslistassa ja huomasin, että olisin unohtanut monet kehitysideoistani, jos en olisi kirjannut niitä itselleni ylös myöhemmin tarkasteltavaksi. Vähitellen prosessin aikana aloin luottaa laatimaani tarkistuslistaan yhä enemmän ja innostus kerätä havaintoja kasvoi.

Tuottajan tarkistuslistan tarkoitus on varmistaa, että työ kehittyy jatkuvasti, ja että kaikki kehityskohteet jäävät tosiasiallisesti osaksi toimintaa ja vaikuttaisivat näin suurinta mahdollista muutosta ja kehittymistä.

4 ELOKUVATUOTTAJAN TARKISTUSLISTA

Elokuvaluottajan tarkistuslistan tarkoitus on auttaa kehittymään jatkuvasti ja toisaalta maksimoida pitkäjänteisen kehittymisen nopeus. Jatkuvaan parantamiseen ja kehittymiseen Tuottajan tarkistuslista hyödyntää pohjanaan PDSA-kehitysympyrää. Kehittymisen nopeutta taas pyritään lisäämään vastaamalla unohtamiskäyrän muodostamaan haasteeseen. Teesinä on, että jos tuottaja huomioi työssään unohtamiskäyrän haasteen, hän kykenee jatkuvasti parantamaan toimintaansa huomattavasti nopeammin ja pitkäjänteisellä tavalla.

Jatkuva parantaminen ja kehittyminen voi ontua käytännössä, jos kehittyminen ei todellisuudessa olekaan jatkuvaa vaan heilahtelua kehityksen ja unohtamisen välillä. Tälläkin tavalla kehitystä tapahtuu, mutta ehkä vähemmän kuin luulemme tai edes pystymme havaitsemaan. (ks. luku 3)

Menetelmän tarkistuslistamuoto auttaa siihen, että henkilön on helpompi seurata, onko kehitysideat tosiasiallisesti viety käytäntöön uudessa projektissa. Tarkistuslista palauttaa mieliin edellisen projektin aikana vastaan tulleet kehitysideat ja varmistaa, että ne viedään käytäntöön tulevassa projektissa.

Tuottajan tarkistuslista on ikään kuin hypoteesi siitä, miten tuotanto toteutetaan mahdollisimman hyvin. Tämän jälkeen hypoteesia korjataan, havaintoja lisätään ja testataan uudessa projektissa. Tätä toistetaan syklissä yhä uudelleen ja vähitellen pienetkin havainnot – suurista puhumattakaan – alkavat luoda kumulatiivisesti merkittäviä muutoksia.

Seuraavissa alaluvuissa selitetään, miten Tuottajan tarkistuslistaa käytetään av- alan projektissa. Esimerkit ovat Rawan tarina -lyhytelokuvan tuotantoprosessista. Tuottajan tarkistuslistan pohjana toimii jatkuvan parantamisen yksi keskeisimmistä työkaluista: PDSA-kehitysympyrä. (ks. luku 2.1) Prosessi alkaa kehitysympyrän mukaisesti suunnittelusta, jonka jälkeen siirrytään tekemisen ja oppimisen vaiheeseen. Lopuksi projektin aikana tehdyt

havainnot läpikäydään kertaalleen ja vakiinnutetaan seuraavaan projektiin. Tämän jälkeen uuden projektin kohdalla prosessi alkaa taas alusta. Tuottajan tarkistuslista on luotu Google Driveen docs-tiedostoksi, jotta suunnitelma olisi helposti avattavissa eri laitteilla. Lisäksi Googlen docs-tiedostossa on hyvä ja intuitiivinen tarkistuslistaominaisuus.

4.1 Suunnittele (plan)

Ennen Rawan tarina -lyhytelokuvan aloittamista, keräsin Tuottajan tarkistuslistaan havaintoja siitä, miten voisin tuottaa mahdollisimman korkealaatuisen projektin. Keräsin suunnitelmaan tietoa kirjallisuudesta ja medianomiopintojeni aikana kokoamistani muistiinpanoista, ja aloitin näiden pohjalta muodostamaan hypoteesia onnistuneesta projektista.

4.2 Tee ja opi! (do & study)

Kun suunnitelma oli luotu Elokuvatuottajan tarkistuslistaan, aloitin tekemään Rawan tarina -lyhytelokuvaa suunnitelman antamien suuntaviivojen mukaisesti. Palasin listaan tasaisin väliajoin tarkistamaan, onko suunnitelmaa viety eteenpäin niin kuin olen ajatellut. Palasin listaan myös merkitsemään kehityshavaintoja, joita tein projektin aikana.

Tuottajan tarkistuslistassa tarkoitus on merkitä kehitysideoita jo projektin aikana: näin oppiminen ei keskity vain yhteen hetkeen, esimerkiksi kun projekti päättyy, vaan oppiminen on läsnä koko projektin ajan. Tästä syystä PDSA -kehitysympyrän toinen ja kolmas vaihe (tee ja opi) on yhdistetty.

Havaintojen kirjaaminen varmistaa sen, että unohtamiskäyrä ja siihen liittyvä eksponentiaalinen unohtaminen ei muodosta jatkuvalla parantamiselle estettä, vaan jokainen havainto hyödyttää aidosti myös tulevia projekteja.

Rawan tarina -projektin aikana huomasin kehittyväni myös havainnoinnin alueella. Lopulta kehitysideoita ja havaintoja alkoi tulla vastaan lähes päivittäin.

Kehityshavaintojen kirjaaminen saman tien on tärkeää, sillä muuten havainnoilla on uhkana kadota ja jäädä käyttämättä tulevassa projektissa. Kehityshavaintojen välitön kirjaaminen on kuitenkin tärkeää tehdä mahdollisimman helpoksi.

Aluksi kirjasin mieleen nousseet kehityshavainnot ensin paperille, jonka jälkeen siirsin ne päivän päätteeksi Tuottajan tarkistuslistaan. Pysin tällä välttämään sitä, etten joudu jatkuvasti avaamaan Tuottajan tarkistuslistaa uudestaan, sillä se tuntui liian hitaalta tavalta kerätä havaintoja.

Lopulta loin Tuottajan tarkistuslistalle Macbookin Pikakomennot-sovelluksella pikanäppäimen, jolla sain Tarkistuslistann auki nopeasti yhdellä klikkauksella. Asetin tämän toimimaan myös niin, että docs-tiedosto avautuu listaan lisäämäni otsikon ”kategorisoimattomat” kohdalla. Näin saatoin merkitä nopeasti mieleen tulleet havainnot listaan ilman, että jouduin siinä hetkessä miettimään, mihin esituotannon, tuotannon tai jälkituotannon kategoriaan kukin havainto kuului.

Edellä kuvatulla tavalla pystyin siirtämään havainnon oikeaan kategoriaansa paremmalla ajalla tai vasta esimerkiksi vakiinnuta-vaiheessa. Myös kynä ja paperi toimivat kuitenkin mielestäni hyvin, jos edellinen tuntuu käyttäjästä liian hankalalta.

4.3 Vakiinnuta (act)

Kun Rawan tarinan tuotantoprosessi oli päättymässä, palasin projektin aikana keräämiini havaintoihin ja tarkensin niitä. Tässä vaiheessa on tarkoitus korjata tai poistaa hypoteesit, jotka eivät sellaisenaan toimi. Tämän jälkeen kehitysympyrä aloitetaan jälleen alusta: nyt uusilla havainnoilla, jotka on opittu edellisestä projektista.

Rawan tarina -lyhytelokuvan suunnitteluvaiheessa (10/2021–03/2022) kirjasin Tuottajan tarkistuslistaan yhteensä 26 toimintoa, joiden uskoin voivan parantaa tuotannon laatua. Keräsin nämä havainnot kirjallisuudesta ja medianomiopintojeni aikana tehdyistä muistiinpanoista.

Tee ja opi -vaiheessa (04/2022–12/2022) keräsin yhteensä 55 havaintoa tuotantoprosessista, sen toimivuudesta ja omasta työskentelystäni. Lisäilin myös joitakin havaintoja kirjallisuudesta ja nettilähteistä. Vakiinnuta-vaiheessa (11/2022–12/2022) poistin 2 havaintoa, koska en pitänyt niitä erityisen hyvinä. Näin ollen lopullisena saldona on 79 havaintoa, joiden uskon kehittävän tulevaisuuden työntekeistäni tuottajana.

Edellä mainittujen kehityshavaintojen lisäksi katsoin Youtubesta yhteensä 21 opetusvideota, jotka liittyivät tietokoneen ja erinäisten sovellusten yhä parempaan hallintaan. Projektin aikana etsin opetusvideoita koskien esimerkiksi Logic Pro -ääniohjelmia ja Final Cut Pro -leikkausohjelmia. Merkitsin nämä opetusvideot itselleni ylös, jotta voin palata videoiden sisältämään informaatioon myöhemmin, ja näin vahvistaa oppimani kertauksen avulla.

4.4 Havaintonostoja

Seuraavaksi nostan esimerkiksi joitakin Rawan tarina -lyhytelokuvan yhteydessä tekemiäni kehityshavaintoja ja kommentoin niitä lyhyesti. On hyvä huomioida, että yhdenkään havainnon ei ole tarkoitus itsessään parantaa koko toimintaa. Sen sijaan jokaisen havainnon tarkoitus on nostaa yksi kerrallaan tuotannon onnistumisen todennäköisyyttä ja toisaalta estää epäsuotuisten tilanteiden syntymistä.

☐ *"Huomioi, että jos käsikirjoitus on tuotannollisesti kevyempi, se on todennäköisemmin tuotettavissa korkealla laadulla."* (31.1.2022)

Suunnittele-vaiheen havainto (plan)

Kun aloin tekemään Rawan tarina -lyhytelokuvaa, minulla oli mielessä ajatus kokopitkästä dokumenttielokuvasta, joka käsittelisi ihmiskauppaa. TAMK:n opettajien myötävaikuttamana kuitenkin oivalsin, että tuotantoa pienentämällä on mahdollista tehdä elokuvasta vaikuttavampi.

Tuotannon pienentämisen vaikutus on käytännössä se, että näin jokainen lyhytelokuvan osa-alue saa suuremman määrän huomiota ja tätä kautta lopputuloksen laatu nousee helpommin. Tämä oli henkilökohtaisesti innostava oivallus ja aion hyödyntää sitä myös tulevilla av-produktioissa.

☐ *"Hyödynnä Eisenhowerin matriisia tehtävien priorisoinnissa." (31.1.2022)*

Suunnittele-vaiheen havainto (plan)

Esituotannon aikana aloin käyttämään Eisenhowerin matriisiksi kutsuttua priorisointimenetelmää. Löysin menetelmän, kun etsin netistä keinoja toimia tehokkaasti kiireen keskellä. Minulla oli paljon tehtävää opiskelujeni ja lyhytdokumentin kautta, ja tuntui, että aina kun sain yhden tehtävän tehtyä, toisen deadline jo lähestyi. Menetelmä auttaa järjestelemään asioita siten, että tekee asioita järkevästi ja prioriteettijärjestyksessä (ks. Vikman 2021).

☐ *"Tee säännöllisesti esim. 7 työtuntia, vaikka jonakin päivänä ei vaikuttaisi olevan niin paljon tehtävää."*

Suunnittele-vaiheen havainto (plan)

Tämän havainnon keräsin ja modifioin esituotantovaiheessa kirjalähteestä "Tietoisesti paras" (Collins, J. & Hansen, M. 2013). Havainto on syvällisempi, kuin mitä nopeasti saattaa näyttää. Sen tarkoitus on luoda puskuria työntekemiseen siten, että henkilö kykenee vastaanottamaan paremmin epäsuotuisia ajanjaksoja, jolloin projekti ei etene suunnitellusti tai se kohtaa odottamattoman häiriötilanteen.

Pysyvillä kellonajoilla tapahtuvassa päivätyössä tasaisen työnteon toimintamalli tulee tietysti annettuna, mutta projektiluontoisessa työssä toimintamallia ei hyödynnetä automaattisesti.

Aikaisemmin en ole toiminut periaatteen mukaisesti, mutta nyt kun toimin, huomasin sen hyödyt. Havainnon mukaisesti pyrin lyhytelokuvan tuottamisen aikana tekemään työtä tasaisella rytmillä myös silloin, kun vaikutti siltä, että tehtävää ei ole niin paljon. Tällä tavalla sain luotua puskuria sellaisiin päiviin ja ajankohtiin, joissa tapahtui epäonnisia sattumia tai ne olivat muuten erityisen

kiireisiä. Näin projektin huomiotta jääneet osa-alueet eivät kärsineet niin pahoin silloin, kun omat resurssit piti sitoa häiriötilanteen ratkaisemiseen.

Odottamattomat häiriötilanteet johtuivat Rawan tarinan aikana esimerkiksi tiimin jäsenen sairastumisesta, viestinnän puutteellisuudesta ja yksinkertaisesti huolimattomuudestani.

Koin, että tästä periaatteesta oli hyötyä projektin aikana ja se oli ehdottomasti hyödyllisempi kuin aikaisempi tapani tehdä välillä todella paljon ja välillä todella vähän. Toisaalta kyseinen havainto ei välttämättä toimi itsenäisesti. Jos tekee tasaisella rytmillä tehtäviä ilman minkäänlaista prioriteettijärjestystä, tämä ei välttämättä muodosta samanlaista puskuria projektin etenemiselle epäonnisten sattumien tullessa. Myöskin oma jaksaminen voi joutua koetukselle, kun tärkeät tehtävät tulevat samanaikaisesti tehtäväksi. Tasaisen työnteon tuomat edut siis vaativat tuekseen jonkinlaista ymmärrystä tehtävien priorisoinnista.

☐ *"Koko kuvauskalusto pitää tarkistaa ja myös testata 2–3 päivää ennen kuvauksia. Näin ehditään vielä reagoimaan, jos jokin onkin rikki."*
(15.6.2022)

Tee ja opi -vaiheen havainto (do & study)

Vaikka ohje onkin melko itsestään selvä, niin itsestään selvät ohjeet ovat helposti juuri niitä, jotka jäävät unohduksiin. Merkitsin kehityshavaintona tämän käytännön itselleni muistiin, jotta muistaisin asian varmasti ensi kerralla. Asian tarkistamalla olisimme voineet tehdä kuvauspäivän selvästi jouhevammin.

Vaikka ison osan kalustosta olimmekin tarkistaneet ja testanneet, meiltä oli jäänyt testaamatta kortinlukijan yhteensopivuus videokameran muistikortin kanssa. Tarvitsimme kortinlukijaa kuvauspaikalla, sillä kuvasimme sen verran korkealla kuvalaadulla, että muistikortit tulivat nopeasti täyteen ja sisältö piti jo kuvauspäivän aikana siirtää muistikortista pois. Näin muistikortin tila saataisiin jälleen käyttöön ja pystyimme jatkamaan kuvauksia.

Olimme olettaneet, että kortinlukija on yhteensopiva, sillä se oli osa isompaa kalustokokonaisuutta. Jos olisimme kuitenkin tarkistaneet tämän aikaisemmin,

emme olisi joutuneet lähtemään ostamaan uutta muistikorttia kuvauspäivän aikana ja näin hidastamaan kuvauspäivän jouhevuutta. Näinkin pienen asian varmistaminen voi olla hyvin tärkeä osa kuvauspäivien menestystä.

☐ *"Kahvin ei kannata olla kuvauksissa jatkuvasti saatavilla, vaan kahvitauko kannattaa pitää tiettyä hetkenä, jotta vältetään jatkuva kofeiinille altistuminen."* (13.6.2022)

Tee ja opi -vaiheen havainto (do & study)

Vaikka havainto voi tuntua marginaaliselta, halusin nostaa sen esille, sillä se on osa sitä kertymää, jolla pyrin mahdollisimman hyvään tuotantoon. Rawan tarina -lyhytelokuvan kuvauspäivien aikana kahvi oli jatkuvasti kuvauspaikalla saatavilla, mikä johti siihen, että ihmiset joivat sitä jatkuvasti. On yleisesti tiedossa, että kahvin liikakäyttö ei ole terveydelle hyväksi.

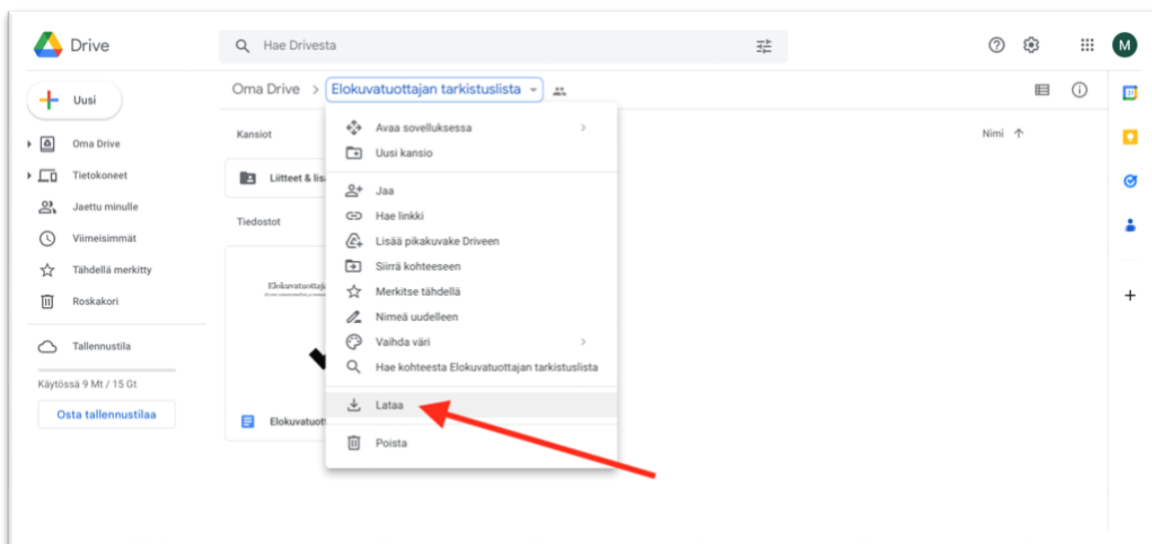
Jos olisin halunnut, olisin voinut karsia havainnon pois vakiinnuta-vaiheessa. Koin kuitenkin havainnon aidosti sellaisena, jonka haluan muistaa tulevilla projekteilla, joten jätin sen sellaisenaan tarkistuslistaan.

4.5 Linkki Elokuvaluottajan tarkistuslistaan

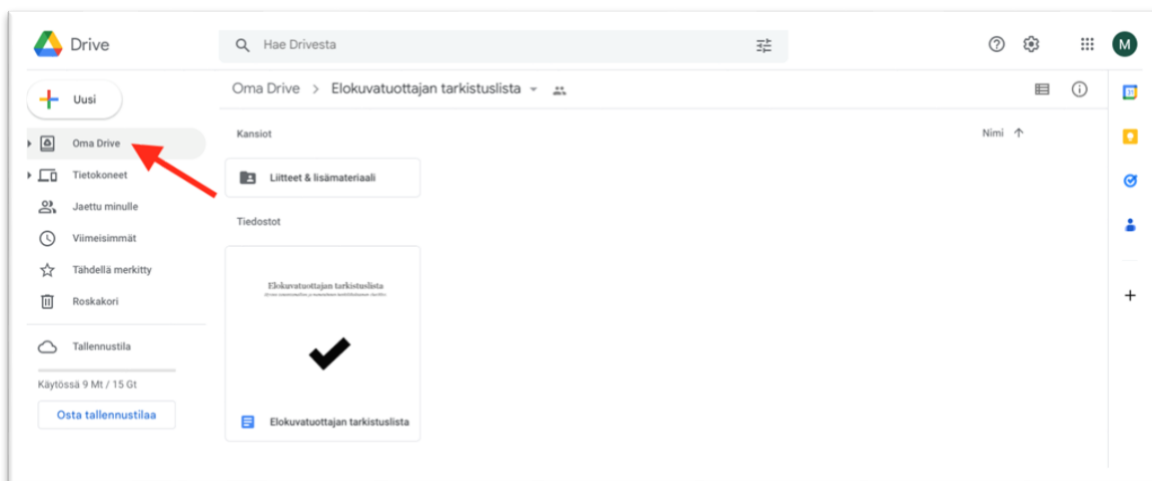
Digitaalisesti opinnäytetyötä lukeva voi avata Elokuvaluottajan tarkistuslistan pohjan suoraan Google Drivessä (linkki alla). Pohjan saa kopioida ja käyttää omilla projekteillaan vapaasti. Kopioiminen omaan Google Driveen opastetaan tässä alaluvussa. Niille, jotka eivät lue opinnäytetyötä digitaalisesti, Elokuvaluottajan tarkistuslistasta on opinnäytetyön liitteissä kuvakaappauksia.

Ohjeet Elokuvaluottajan tarkistuslistan kopioimiseksi henkilökohtaiseen Google Driveen:

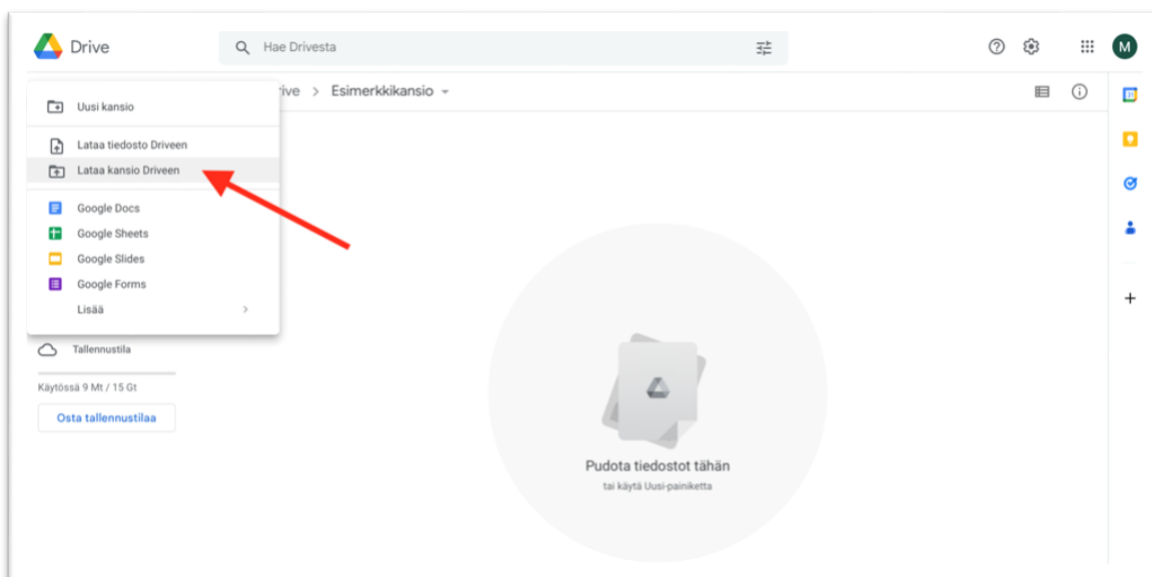
1. Avaa Elokuvaluottajan tarkistuslista ([linkki](#)).
2. Lataa Elokuvaluottajan tarkistuslistan yläkansio tietokoneellesi. (kuva seur. sivulla)

3. Siirry Omaan Driveen

4. Lataa tietokoneellesi ladattu kansio nyt omaan Google Driveen:

Valmista! Tällä tavoin saa kopioitua sekä Elokuvaluottajan tarkistuslista -dokumentin, että myös "Liitteet ja lisämateriaali" -kansion, jota on tarkoitus hyödyntää menetelmän osana pohjien, tutkimusten ja metodien tietopankkina.

Tietopankkia voi käyttää esimerkiksi niin, että luo sinne tutkimuksia hyvistä toimintatavoista ja lopuksi linkittää näitä tiedostoja varsinaisen Elokuvaluottajan tarkistuslista -dokumentin sisälle. Tällä tavoin tarkistuslista pysyy siistinä, mutta samalla käyttäjä voi tarkastella laajempiakin muistiinpanoja eri aiheista. Liitteet & lisämateriaali -kansioista löytyy valmiiksi muutamia aiheita, jotka käyttäjä voi linkittää osaksi omaa tarkistuslistaansa. Tarkistuslista toimii kuitenkin myös ilman, että sen muuntaa hypertekstiksi, mutta sitä suositellaan. (k.s. Tieteen termipankki, n.d.)

5 POHDINTA

Pohdintaosiossa reflektoin Elokuvaluottajan tarkistuslistan toimivuutta ja pohdin opinnäytetyön väitteitä jatkuvaan parantamiseen ja unohtamiskäyrään liittyen.

5.1 Elokuvaluottajan unohtamiskäyrä

Aikaisempien tutkimusten valossa oli oletettavaa, että unohtamiskäyrä vaikuttaa myös elokuvaluottajan työssä, sillä samat unohtamisen lainalaisuudet pätevät kaikkialla, missä ihmiset toimivat. Rawan tarina -lyhytelokuvaa tuottaessani vahvistuin kuitenkin kokemuksen tasolla siitä, että unohtamiskäyrä pätee myös omassa työssäni.

Kuten todettua, koin, että useat kehityskohteet olisivat kadonneet muististani, jos en olisi merkinnyt niitä itselleni ylös. Tällä on toki vain henkilökohtaista arvoa, sillä en kirjannut tarkemmin sitä, mitkä kehityskohteet katosivat muististani tuotantoprosessin aikana. Intuiitiivinen kokemus kuitenkin oli, että suuri osa kehitysideoista olisi jäänyt unohduksiin ja tätä kautta ne eivät olisi myöskään saaneet koskaan vaikuttaa tulevaan tekemiseen.

Syy, miksi en tehnyt erityistä lisätutkimusta elokuvaluottajan unohtamiskäyrästä oli rajauksellinen. Halusin keskittää rajallisen aikani siihen, jotta ymmärryksen jatkuvasta parantamisesta ja unohtamiskäyrään liittyvistä tutkimuksista olisi mahdollisimman laaja. Näin pystyin luomaan teoriapohjan menetelmälle, jolla olisi suoraa käytännöllistä arvoa. Vaikka tutkimus erityisestä elokuvaluottajan unohtamiskäyrästä olisi tuonut epäilemättä tutkimukselleni lisäarvoa, se olisi hidastanut menetelmän ja sen teoriapohjan rakentamista, joten päätin rajata tämän pois tutkimuksestani.

Lisäksi uskon, että tiedeyhteisön tähän mennessä tehdyt tutkimukset unohtamiskäyrästä ovat jo itsessään sovellettavissa tuottajan työhön, sillä samat unohtamisen lainalaisuudet näyttävät vaikuttavan kaikkialla, missä muistin kanssa ollaan tekemisissä. On kuitenkin eräs näkökulma

elokuvatuottajan unohtamiskäyrään liittyen, joka vaatisi mielestäni mahdollisia jatkotutkimuksia.

Unohtamiskäyrään viittaamistani tutkimuksista käy ilmi, että jos tiedolle on altistunut pidemmän ajanjakson aikana ja useaan kertaan, unohtamiskäyrän vaikutus ei ole niin voimakas. Näin ollen voisi kuvitella, että tuottajan työn projektiluontoisuus ainakin osittain suojelisi unohtamiskäyrän vaikutukselta. Projektit alkavat ja päättyvät samoihin vaiheisiin ja näin tuottaja pääsee potentiaalisesti palaamaan ajatuksissaan edellisessä projektissa vastaan tulleisiin haasteisiin ja kehitysideoihin.

Toisaalta Ebbinghausin tutkimuksen havaintojen mukaisesti vastaanotettu informaatio alkaa kadota jo sen ensi hetkistä lähtien. Näin ei välttämättä ole mahdollista, että uudessa projektissa havainnot pystytään palauttamaan uskottavasti takaisin mieleen ja tätä kautta edelleen toiminnan osaksi.

Jos tuottaja kuitenkin käsittelee kehitysideoita projektin aikana pidemmän ajanjakson, niiden täydellisen unohtumisen todennäköisyys seuraavaan projektiin tultaessa pienenee. Tästä huolimatta Bahrickin (1984) tutkimuksen mukaan myös suurella osalla niistä tiedoista, joille on altistuttu pidemmällä aikavälillä, on kuitenkin uhkana kadota eksponentiaalisesti ensimmäisen kolmen vuoden jälkeen, jos tietoon ei palata.

Olisi kuitenkin mielenkiintoista tehdä tutkimus, jossa tutkitaan projektiluontoisen työn unohtamiskäyrää ja sitä, mitkä kehityshavainnot tällaisessa tekemisessä säilyvät mielessä paremmin, ja mitkä katoavat.

On syytä huomauttaa, että yksi tyypillisimpiä keinoja huomioida unohtamiskäyrä, jos halutaan muistaa opittu pitkäjänteisesti, on jaksottain tapahtuva kertaus (engl. *spaced repetition*) (Stahl, S. ym. 2010). Toisaalta kehitysideoissa, jotka saattavat jatkuvasti muuttua tarkemmiksi ja paremmiksi, ulkoa opetteleminen ei ole välttämättä kannattavaa, vaan voi olla nopeampaa käyttää muistin ulkopuolista järjestelmää. Elokuvatuottajan tarkistuslistanhan on tarkoitus jatkuvasti kehittää toimintaa paremmaksi, ei ainoastaan muistaa edellistä toimintoa.

Kuitenkin sellaisissa informaatioissa, jotka halutaan muistaa sellaisenaan, voi olla järkevämpää käyttää menetelmiä, jotka on tarkoitettu nimenomaisesti siihen, että asiat kyetään muistamaan pitkäkestoisesti.

Muistin ulkopuolisena järjestelmänä tarkistuslista auttaa myös siihen, että tieto kyetään jalkauttamaan toimintaan oikeassa hetkessä. Sillä vaikka tieto kyettäisiinkin muistamaan, sen palauttaminen mieleen oikea-aikaisesti on vielä kokonaan toinen prosessi (Huotilainen, M. & Peltonen, L. 2020, s. 30). Vaikka tämä näkökulma on Elokuvatuottajan tarkistuslistan taustalla, tästä ei oppinäytetyössä rajauksellisista syistä puhuta juurikaan. Tarkistuslista tiedon oikea-aikaisen jalkauttamisen apuna olisikin hyvä jatkotutkimusaihe. Aiheen tiimoilta on jo kirjoitettu ja tehty joitakin tutkimuksia (ks. esim. World Health Organization 2009; Gawande, A. 2011), mutta lisätutkimuksille olisi mielestäni tarvetta.

5.2 Jatkuva parantaminen kompleksisessa maailmassa

Kuten luvussa 2.1 todettiin, PDSA-kehitysympyrässä tarkoituksena on tehdä kokeita, joista kerätään havaintoja ja muodostetaan lopulta induktiivisella päättelyllä yleistettäviä lainalaisuuksia. Toisaalta voidaan kysyä, kuinka paljon ihmisten johtamisesta voidaan muodostaa lainalaisuuksia? Ihmisethän eivät toimi jokaisessa tilanteessa ehdottoman samalla tavalla, vaan he toimivat luovasti eri tavoin persoonallisuudesta, tunteista ja vaikkapa maailmankuvasta riippuen. Siinä mielessä ihminen ei ole samanlainen kuin vaikkapa painovoima, jonka toiminnasta voidaan luoda tutkimuksen jälkeen ehdottomia sääntöjä.

Toisaalta ihmisten tekemässä työssä on paljon sellaisia asioita, joihin voidaan vaikuttaa merkittäväällä tavalla. Asioita, joihin johtaja voi vaikuttaa positiivisesti ovat esimerkiksi logistiikka, hyvät työtavat, ergonomisuus, fyysinen turvallisuus, koulutuksen ajantasaisuus, työn tavoitelähtöisyys ja vaikkapa työn järjestäminen niin, että vältetään turhaa työtä, joka on keskeistä erityisesti lean-ajattelussa.

Johtaja voi luoda myös puitteita sille, että ihmisillä on psykologisesti turvallista olla työpaikalla, viestintä on selkää ja tehokasta, ihmiset oppivat työstään mahdollisimman paljon ja nopeasti, ja että työntekijää rohkaistaan ja tuetaan toimimaan tavalla, jossa hän saavuttaa yhä korkeamman hallinnan työtehtävästään. Toisin sanoen, johtaja tekee kaikkensa, jotta johdettavilla on kaikki tarvittavat puitteet työn hyvin tekemiseksi.

Koska kaikki edellä mainitut johtamiseen liittyvät aihepiirit ovat sellaisia, joita voidaan kehittää lähes rajattoman paljon, on myös jatkuvalla parantamisella paikkansa ihmisten johtamisessa. Elokuvaluottajan tarkistuslistaa ei toisaalta ylipäättään ole tarkoitettu käytettävän siten, että mikromanageroidaan toisten tekemää työtä; vaan pyritään parantamaan omaa työtään johtajana mahdollisimman korkealle tasolle.

5.3 Elokuvaluottajan tarkistuslista -menetelmän reflektointi

Opinnäytetyön tavoitteena oli rakentaa menetelmä, joka auttaisi jatkuvan parantamisen tavoittelussa ja toisaalta huomioisi unohtamiskäyrän muodostaman haasteen pitkäjänteiselle kehittymiselle. Menetelmää rakennettiin ja testattiin yhden lyhytelokuvan tuotantoprosessin ajan. Luvussa 4 käsittelin käytännössä sitä, miten Elokuvaluottajan tarkistuslistaa on tarkoitus käyttää. Liitteistä löytyy kuvia Elokuvaluottajan tarkistuslistan pohjasta ja luvussa 4.5 linkki menetelmän docs-tiedostoon, josta voi kopioida halutessaan listan myös omaan käyttöön. Tässä alaluvussa reflektoin sitä, mikä Elokuvaluottajan tarkistuslistassa toimii ja mikä ei toimi tai vaatii jatkokehittelyä.

On täysin mahdollista, että Elokuvaluottajan tarkistuslista ei kokonaisuutena tunnu kaikille mielekkäältä. Menetelmä onkin vain yksi esimerkki siitä, miten jatkuvaa parantamista pystytään toteuttamaan niin, että havaitut kehitysideat eivät katoa unohtamiskäyrän takia. Toisaalta tähän haasteeseen voidaan yrittää löytää myös muita vastauksia. Tärkeintä mielestäni on, että unohtamiskäyrän vaikutus tuottajan työhön ja jatkuvan parantamisen mukaiseen kehitykseen ylipäättään huomioidaan.

Tuottajan tarkistuslista -menetelmää testattiin tutkimuksessa vain yhden elokuvan elinkaaren aikana. Menetelmän toimivuuden tutkimista pystyisi jatkamaan testaamalla sitä useamman elokuvan tai audiovisuaalisen projektin elinkaaren läpi. Tämä olisi hyödyllistä sikäli, että se saattaisi paljastaa esimerkiksi, kuinka laajamittaisen Tuottajan tarkistuslistasta voi tehdä ennen kuin se muodostuu epäkäytännölliseksi.

Koska lyhytelokuvan tuotantoprosessi oli vuoden mittainen, uskon kuitenkin saaneeni jo yhden tuotannon aikana jonkinlaisen käsityksen siitä, että menetelmä on hyödynnettävissä niin, että laajemmatkin havaintokokonaisuudet pystytään pitämään sen käytännöllisenä osana.

Koin, että Elokuvaluottajan tarkistuslista toimi hyvin Rawan tarinan tuotantoprosessin kehityshavaintojen pitkäjänteisessä keräämisessä kuin myös näiden jalkauttamisessa. Menetelmä on tällaisenaan mielestäni aivan toimiva ja aionkin jatkaa sen käyttämistä projekteissani. Samanaikaisesti on todettava, että menetelmä ei ole valmis – sillä sen ei ole tarkoituskaan olla. Tarkoitus on, että Elokuvaluottajan tarkistuslista kehittyy myös itsessään jatkuvan parantamisen periaatteiden mukaisesti yhä paremmaksi.

LÄHTEET

Baddeley, A., Eysenck, M., & Anderson, M. 2020. Memory. 3. painos. Milton: Taylor & Francis Group.

Bahrick, P. 1984. Semantic Memory Content in Permastore: Fifty Years of Memory for Spanish Learned in School. Journal of experimental psychology: general 113 (1), 1–29. E-kirja. Viitattu 16.11.2022. Vaatii käyttöoikeuden. <https://oce-ovid-com.libproxy.tuni.fi/article/00004785-198403000-00001/HTML>

Bahrick, P., Hall, L. & Baker, M. 2013. Life-Span Maintenance of Knowledge. E-kirja. New York: Taylor & Francis. Viitattu 3.12.2022. Vaatii käyttöoikeuden. <https://ebookcentral.proquest.com/lib/tampere/reader.action?docID=1211690>

Bellows, B. & Baker, E. 2019. Continuous vs. continual improvement: an ongoing conversation with Ed Baker. The W. Edwards Deming Institute. Verkkosivu. Viitattu 25.11.2022. <https://deming.org/an-ongoing-conversation-with-ed-baker-episode-1-january-28-2019/>

Collins, J. & Hansen, M. 2013. Tietoisesti paras. Epävarmuus, kaaos, sattuma – menesty niistä huolimatta. Laukkanen, M. (suom.) Helsinki: Talentum.

Crovitz, H. & Schiffman, H. 1974. Frequency of episodic memories as a function of their age*. Bulletin of the Psychonomic Society 4 (5B), 517–518. E-kirja. Viitattu 24.11.2022. Vaatii käyttöoikeuden. <https://link-springer-com.libproxy.tuni.fi/article/10.3758/BF03334277>

Deming, E. 1952. Elementary principles of the statistical control of quality. 2. painos. Tokio: Nippon Kagaku Gijutsu Remmei.

Deming, E. 1993. The new economics. For industry, government, education. 4. painos. Cambridge: Massachusetts Institute of Technology Center of Advanced Engineering Study.

Ebbinghaus, H., Ruger, H. & Bussenius, C. 1987. Memory. A contribution to experimental psychology. 3. painos. New York: teachers college Columbia university.

Gawande, A. 2011. The checklist manifesto. How to get things right. Lontoo: Profile books.

Grönfors, T. 2010. Työssä oppiminen – avain tuottavuuteen. Helsinki: Helsingin seudun kauppakamari.

Heikkinen, K. & Sivonen, A. 24.06.2021. Kehitä ja kehity – PDSA-syklin mukainen jatkuva kehittäminen toteutuneissa oppimisprojekteissa. eSignals Research. Verkkosivu. Viitattu 24.11.2022. <https://esignals.fi/research/2021/06/24/kehita-ja-kehity-pdsa-syklin-mukainen-jatkuva-kehittaminen-toteutuneissa-oppimisprojekteissa/#4846f007>

Herranen, K. 2020. Ketterä kasvu. Helsinki: Alma Talent.

Huutilainen, M. & Peltonen, L. 2020. Uuden ajan muistikirja. Helsinki: Otava.

Hurme, R., Malin, R. & Pesonen, M. 2007. Suomi-englanti-suomi-sanakirja. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Kalakoski, V. 2007, Muistikirja. Helsinki: Edita.

Kallonen, T. & Kuhmonen A. 2021. Jatkuva oppiminen. Työelämän tärkein taito. 1. painos. Helsinki: Kauppakamari.

Kouri, I. 2010. Lean taskukirja. Helsinki: Teknologiainfo Teknova Oy.

Lean Enterprise Institute n.d. Kaizen. Verkkosivu. Viitattu 28.11.2022.
<https://www.lean.org/lexicon-terms/kaizen/>

Lean Enterprise Institute n.d. Value. Verkkosivu. Viitattu 29.11.2022.
<https://www.lean.org/lexicon-terms/value/>

Liker, J. & Convis G. 2012. Toyotan tapa lean-johtamiseen. Erinomaisuuden saavuttaminen ja ylläpito johtajuutta kehittämällä. Niemi, M. (suom.) Helsinki: Readme.fi.

Moen, R. & Norman, C. 2010. Circling back. Clearing up myths about the Deming cycle and seeing how it keeps evolving. API. Verkkosivu. Viitattu 24.11.2022. <http://www.apiweb.org/circling-back.pdf>

Määttä, E. & Määttä, K. 2021. Arjen lean. Säästä aikaa, rahaa ja hermoja. Helsinki: Otava.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. n.d. Jatkuva oppiminen. Verkkosivu. Viitattu 25.11.2022. <https://okm.fi/jatkuva-oppiminen>

Otala, L. 2018. Ketterä oppiminen. Keino menestyä jatkuvassa muutoksessa. Helsinki: Kauppakamari.

Peda.net n.d. Induktiivinen ja deduktiivinen päättely. Verkkosivu. Viitattu 28.11.2022.
<https://peda.net/kotka/luokkoulutus/karhulanlukio/opiskelu/oppiaineet/filosofia/if/argumentointi/nimetön-05ae>

Petersson, P., Olsson, B., Lundström, T., Johansson, O., Broman, M., Blücher, D. & Alsterman, H. 2018. Lean. Muuta poikkeamat menestykseksi!. 1. suomenkielinen painos. Lehtimäki, S. (suom.) Bromma: Part Media.

Sarala, U. & Sarala, A. 2010. Oppiva organisaatio. Oppiminen, laadun ja tuottavuuden yhdistäminen. 9. painos. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.

Stahl, S., Davis, R., Kim, D., Lowe, N., Carlson, R., Fountain, K. & Grady, M. 2010. Play it Again: The master psychopharmacology program as an example of interval learning in bite-sized portions. CNS Spectrums 15 (8), 491–504. E-

kirja. Viitattu 3.12.2022. Vaatii käyttöoikeuden. <https://www-cambridge-org.libproxy.tuni.fi/core/journals/cns-spectrums/article/play-it-again-the-master-psychopharmacology-program-as-an-example-of-interval-learning-in-bitesized-portions/E279E18C8133549F94CDEE74C4AF9310>

Tieteen termipankki n.d. Hyperteksti. Verkkosivu. Viitattu 10.12.2022. <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Kirjallisuudentutkimus:hyperteksti>

Torkkola, S. 2015. Lean asiantuntijatyön johtamisessa. Helsinki: Talentum Pro.
Vikman, V. 2021. Oletko kokeillut Eisenhowerin matriisia? Yksinkertainen työkalu helpottaa priorisointia ja vähentää stressiä. Duunitori. Verkkosivu. Viitattu 2.12.2022. <https://duunitori.fi/tyoelama/eisenhowerin-matriisi>

Womack, J., Jones, D. & Roos, D. 1990. The machine that changed the world. New York: Rawson.

Womack, J., Jones, D. & Roos D. 2007. The machine that changed the world. Lontoo: Simon & Schuster UK Ltd.

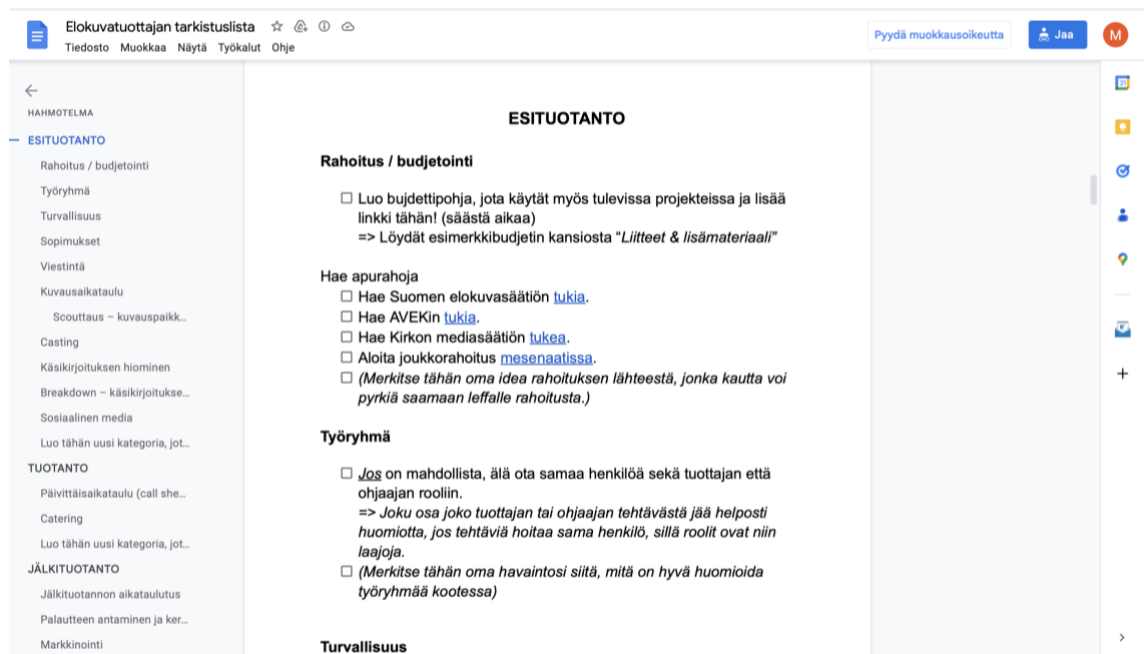
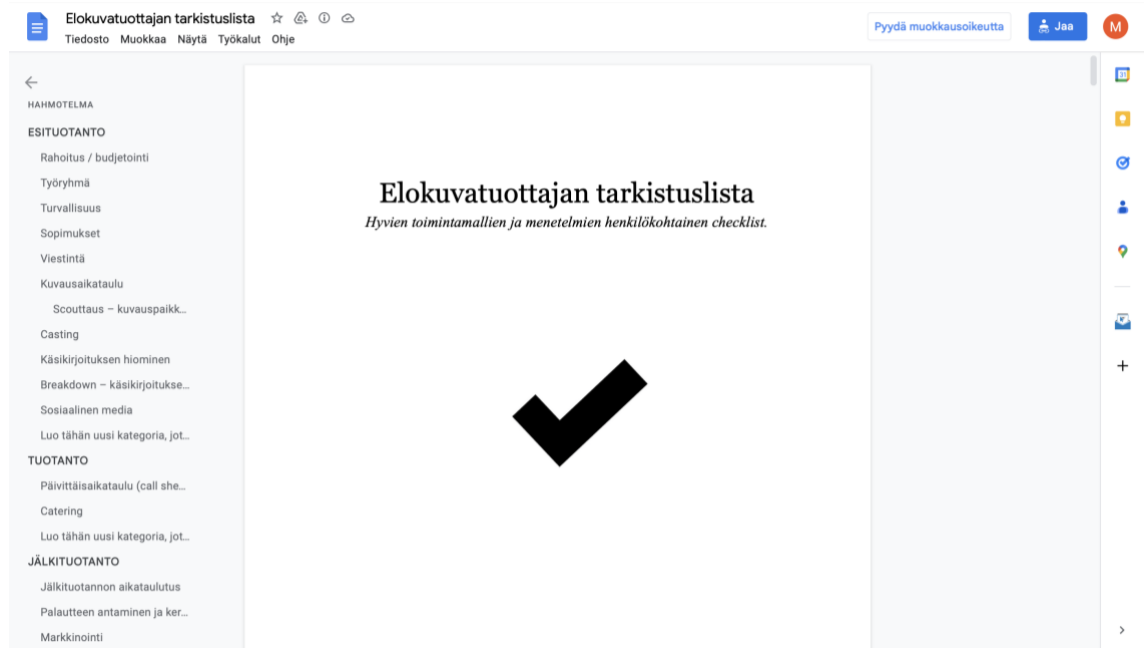
World Health Organization. 2009. World alliance for patient safety. Safe surgery saves lives. Second global patient safety challenge. Verkkosivu. Viitattu 3.12.2022. https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/70080/WHO_IER_PSP_2008.07_eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Zabrucky, K. & Bays, R. 2012. Ebbinghaus, Herman. Teoksessa Rieber, R. (toim.) Encyclopedia of the History of Psychological Theories. E-kirja. 1. painos. New York: Springer New York. Viitattu 25.11.2022. Vaatii käyttöoikeuden. https://link-springer-com.libproxy.tuni.fi/referenceworkentry/10.1007/978-1-4419-0463-8_170

LIITTEET

Liite 1. Kuvakaappauksia Elokuvaluottajan tarkistuslistasta

1 (3)

Elokuvaluottajan tarkistuslista

Tiedosto Muokkaa Näytä Työkalut Ohje

Pyydä muokkaus oikeutta

Jaa M

←

HAHMOTELMA

ESITUOTANTO

Rahoitus / budjetointi

Työryhmä

Turvallisuus

Sopimukset

Viestintä

— Kuvasaikataulu

Scouttaus – kuvauspaikk...

Casting

Käsikirjoituksen hiominen

Breakdown – käsikirjoitukse...

Sosiaalinen media

Luo tähän uusi kategoria, jot...

TUOTANTO

Päivittäisaikataulu (call she...

Catering

Luo tähän uusi kategoria, jot...

JÄLKITUOTANTO

Jälkituotannon aikataulutus

Palautteen antaminen ja ker...

Markkinointi

Scouttaus – kuvauspaikkojen etsiminen

☐ Mitä nopeammin löytää konkreettisia kuvauspaikkoja, sitä helpommin pystyy aloittamaan myös kuvausunittelman teon.

☐ (Merkitse tähän oma havaintosi siitä, miten hyvien kuvauspaikkojen etsiminen voi olla yhä sulavampaa)

Casting

☐ (Merkitse tähän havaintoja esimerkiksi siitä, mitä näyttelijävalinnassa kannattaa huomioida)

Käsikirjoituksen hiominen

☐ Huomioi, että jos käsikirjoitus on tuotannollisesti kevyempi, se on todennäköisemmin tuotettavissa korkealla laadulla.
=> Tuotannon keventämisen vaikutus on käytännössä se, että näin jokainen elokuvan osa-alue saa suuremman määrän huomiota ja tätä kautta lopputuloksen laatu nousee helpommin.

☐ (Merkitse tähän oma kehityshavaintosi käsikirjoituksen hiomisprosessiin liittyen)

>

2 (3)

Elokuvaluottajan tarkistuslista

Tiedosto Muokkaa Näytä Työkalut Ohje

Pyydä muokkaus oikeutta

Jaa M

←

Kuvasaikataulu

Scouttaus – kuvauspaikk...

Casting

Käsikirjoituksen hiominen

Breakdown – käsikirjoitukse...

Sosiaalinen media

Luo tähän uusi kategoria, jot...

— TUOTANTO

Päivittäisaikataulu (call she...

Catering

Luo tähän uusi kategoria, jot...

JÄLKITUOTANTO

Jälkituotannon aikataulutus

Palautteen antaminen ja ker...

Markkinointi

Ennakkonäytös

Median tavoittaminen

Lisää tähän uusi kategori...

Karonkka

Luo tähän uusi kategoria, jot...

MUUT HAVAINNOT

Henkilökohtainen workflow

TUOTANTO

Päivittäisaikataulu (call sheet)

☐ Kannattaa aloittaa kuvaukset vähän helpommalla, jotta kaikki lämpenevät kuvauksiin!

☐ Älä sijoita elokuvan ensimmäistä kohtausta ensimmäiseksi kuvattavaksi. Katsojan alkuvaikeutema on tärkeä.

☐ (Merkitse tähän oma havaintosi siitä, mitä päivittäisaikataulun luomisessa kannattaa huomioida!)

Catering

☐ (Merkitse havaintojasi siitä, miten ruokailu onnistuu sulavasti)
=> Ruoka on yllättävän tärkeä osa onnistunutta kuvauspäivää

Luo tähän uusi kategoria, jota haluat alkaa kehittämään!

>

Elokuvatuottajan tarkistuslista
Tiedosto Muokkaa Näytä Työkalut Ohje
Pyydä muokkausoikeutta
Jaa

←

Breakdown – käsikirjoitukse...

Sosiaalinen media

Luo tähän uusi kategoria, jot...

TUOTANTO

Päivittäisaikataulu (call she...

Catering

Luo tähän uusi kategoria, jot...

JÄLKITUOTANTO

Jälkituotannon aikataulus

Palautteen antaminen ja ker...

Markkinointi

Ennakkonäytös

Median tavoittaminen

Lisää tähän uusi kategori...

Karonkka

Luo tähän uusi kategoria, jot...

MUUT HAVAINNOT

Henkilökohtainen workflow

Luo tähän uusi kategoria, jot...

REFLEKTOINTI / KEHITTÄMIL...

Median tavoittaminen

☐ (listaa tähän esimerkiksi niitä medioita, joihin kannattaa olla yhteydessä elokuvaan liittyen)

Lisää tähän uusi kategoria markkinointiin liittyen. Ole luova!

☐

Karonkka

☐ (Merkitse tähän havaintosi siitä, miten toteutetaan hyvä loppujuhla!)

Luo tähän uusi kategoria, jota haluat alkaa kehittämään!